

EMAKEELE SELTSIS

Emakeele Selts alustas 2008. aastat kahe juubelikoosolekuga.

9. jaanuaril austati Tartu Ülikoolis emeriitprofessor Huno Rätsepat tema 80. sünnipäevale pühendatud etümoloogiateemalise ettekandekoosolekuga. Huno Rätsep oli Emakeele Seltsi juhatuse esimees aastatel 1982–1989. Juubelikoosolekul oli kolm ettekannet.

Lembit Vaba esines ettekandega „Kolm eventuaalset baltismi: millest sõltub etümoloogia usutavus?“. Esineja alustas tõsiasjaga, et Julius Mägiste etümoloogilise sõnaraamatu ilmumisest möödub tänavu 25 aastat. Sõnaraamatule pole aga järgnenud analüüsi, etümoloogiatöö tulemusi koguvat ja üldistavat teost, mis näiteks lätlastel on olemas. Oodatavaid etümoloogilisi sõnaraamatuid pidas esineja väga tervitatavaks. Lähemalt vaatles Vaba kolme võimaliku balti laenu – *õisvesi*, *katt* : *katu*, *tuhk* : *tuhu* – etümoloogiat.

Udo Uiho kõneles sõna *simman* etümoloogiast. Esineja nentis, et eestlased on külapeo tähistamiseks kasutatud paljudest sõnadest ühiskeelde valinud *simman*'i ning see on eesti keeles üsna uus sõna. Kõneleja vaatles *simman*'i eri tähendusi, kirjandusnäiteid, näidates, et see sõna pärineb rootsi laulumängu nimetusest. (Vt lähemalt KK 2008, nr 6, lk 463–465.)

Tiit-Rein Viitso arutles ettekandes „*Tsuhh-tsuhh*“ selle sõna kujunemisloo üle. Kõneleja sidus eesti onomatopoeetilise sõna *tsuhh-tsuhh* saksa nimisõnaga *der Zug* 'rong', mis baltisaksa häälduses lähedaselt kõlas.

Emeriitprofessor Tiit-Rein Viitso 70. sünnipäeva tähistati Tartu Ülikoolis 4. märtsil. Tiit-Rein Viitso on Emakee-

le Seltsi juhatuse esimees olnud kahel korral: 1989. aastal ning ajavahemikus 1993–1997. Emakeele Seltsi keeleteoimkonna vanem oli ta 2004.–2006. aastal. Ettekandeid peeti kolm.

Karl Pajusalu („Tiit-Rein Viitso tuhat keelt“) andis ülevaate juubilari mitmekülgsest tegevusest, mis ulatub lähisugulaskeelte uurimisest huvini kaugeimate maailmanurkade keelte vastu.

Valts Ernštreits („Tiit-Rein Viitso ja liivi kirjakeele kujunemine“) ütles, et liivlastel on liivi keele uurijatega vedanud: nad on olnud nii uurijad, säilitajad kui ka arendajad. Juubilari puhul tõi ta lisaks esile osalemise liivi ortograafia kujundamisel, abi liivi väljaannete koostamisel ja üllitamisel.

Juubilar Tiit-Rein Viitso ise kõneles teemal „Keeleteadus kui katsetuste ja eksituste tee“ ning esitas oma kogemuse põhjal tähelepanekuid uurija tee vastuolulisest keerukusest.

Emakeele Seltsi aastakoosolek peeti 27. märtsil 2008. aastal Tallinnas.

Traditsioonilise teadusliku ettekande pidas seltsi juhatuse abiesimees K. Pajusalu, kes andis põhjaliku ülevaate liivi keelele omastest joontest. Ta võttis vaatluse alla liivi häälikulised (sh hilistekkelised), morfoloogilised, morfosüntaktilised ja sõnavaralised erijooned, tuues eesti keelega ühise puhul paralleelseid näiteid.

Ettekande järel sai sõna Tiit-Rein Viitso, kes tutvustas liivlaste elu käsitlevat albumit „Livõd jelämi. Libiešu dzive. The Life of Livs“, mille aluseks olnud pildi- ja tekstikogu on enne Teist maailmasõda kokku pannud Pētõr Damberg koos oma õpilastega. See sisaldab fotosid, laste joonistusi, teksti- ja laulu-

näiteid liivi keele ja kultuuri kohta. Tookordne kogumik on nüüd välja antud koos kommentaaridega ning ülevaatega P. Dambergi tegevusest.

Koosoleku ametlikus osas esitas esmalt ES-i teadussekretär Annika Hussar 88. tegevusaasta aruande, mille koosolek kinnitas. Revisjonikomisjoni aruande esitas komisjoni esimees Kullo Vende, kes nentis, et ES-i rahaasjad on korras. Koosolek kinnitas aruande.

Tegevliikmeks võeti juhatuse ette-

panekul vastu Miina Norvik, Anni Oja, Olga Gerassimenko, Sirli Parm, Riina Kasterpalu, Sirje Hassinen, Marja Vaba ja Kristiina Praakli.

Arutelu käigus otsustati määrata 2008. aasta liikmemaksuks töötajatele 75 krooni ning pensionäridele 25 krooni. Juhatuse ettepanekul valiti keeletoimkonna vanemana jätkama Peeter Päll.

ANNIKA HUSSAR